בית"נו

עלון קבוץ העוגן

העורכן, ראש השנה תשכ"ג | מס' 21 | 28 בספטמבר 1962

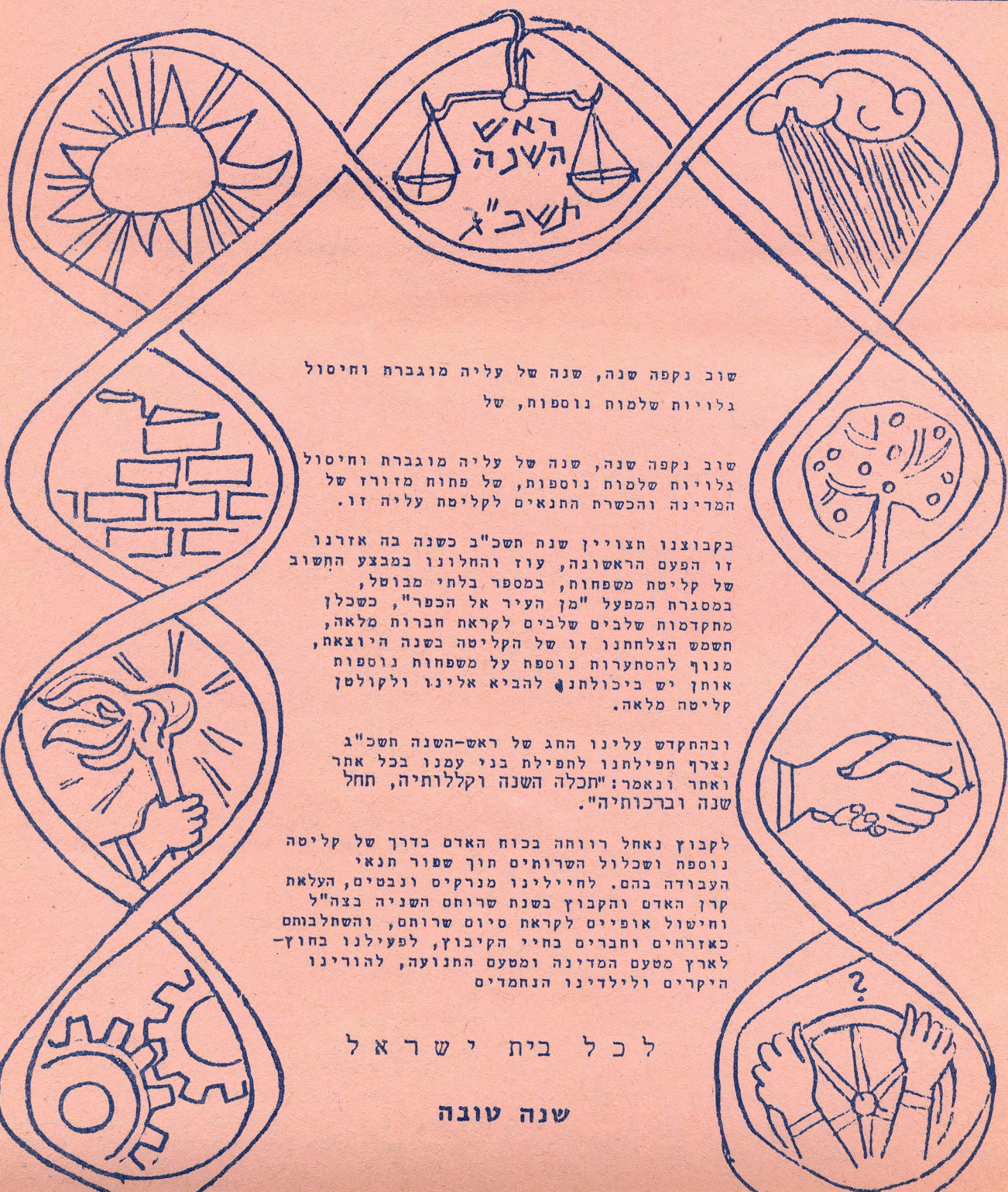

שוב נקפה שנה, שנה של עליה מוגברת וחיסול גלויות שלמות נוספות, של

שוב נקפה שנה, שנה של עליה מוגברת וחיסול גלויות שלמות נוספות, של פתוח מזורז של המדינה והכשרת התנאים לקליטת עליה זו.

בקבוצנו חצויין שנת תשכ"ב כשנה בה אזרנו זו הפעם הראשונה, עוז והחלונו במבצע החשוב של קליטת משפחות, במספר בלתי מבוטל, במסגרת המפעל "מן העיר אל הכפר", כשכלן מחקדמות שלבים שלבים לקראת חברות מלאה, חשמש הצלחתנו זו של הקליטה בשנה היוצאת, מנוף להסחערות נוספת על משפחות נוספות אוחן יש ביכולתנו להביא אלינו ולקולטן קליטה מלאה.

ובהחקדש עלינו החג של ראש-השנה תשכ"ג נצרף תפילתנו לתפילת בני עמנו בכל אתר ואתר ונאמר: "תכלה השנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה".

לקבוץ נאחל רווחה בכוח האדם בדרך של קליטה נוספת ושכלול השרותים תוך שפור תנאי העבודה בהם. לחיילינו מנרקיס ונבטים, העלאת קרן האדם והקבוץ בשנת שרותם השניה בצה"ל וחישול אופיים לקראת סיום שרותם, והשתלבותם כאזרחים וחברים בחיי הקיבוץ, לפעילנו בחוץ-לארץ מטעם המדינה ומטעם התנועה, להורינו היקרים ולילדינו הנחמדים

לכל בית ישראל

שנה טובה

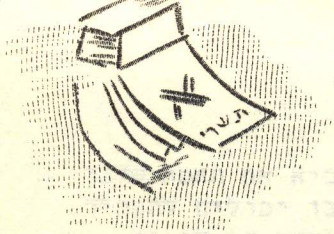

יחודה של שנה

יש ושנה ימיה זורמים לאיטם כמי השילוח, ללא מאורעות רועשים או יוצאי דופן, לא במה שנוגע למאורעות חובקי זרועות עולם ולא לעגיבים שבירומים בביתו של אדם, אלה הנוגעים לגופו הוא של כל אחד. ולעומתה יש ושנה גדושת מאורעות היא, בכל אשר נוגע לעולם הרחב, לכל הנוגע לארצו של אדם ויש אשר גם המאורעות בביתו של אדם לא דברים של יום יום הם, לא דברים אשר מתרחשים בכל שני וחמישי.

שנה זו, השנה היוצאת ייחודה בגודש מאורעותיה רבי המשקל בחיי העולם, העם והבית, זה ביתנו הקיבוצי. כלום כך הדבר, או אולי נדמה כי היתה זו שנה מיוחדת, כשם שחושבים כי לא עוד קיץ חם כקיץ הזה, אשר עבר עליבו זה עתה, כי לא עוד חמסין כזה מחניק ומתים כוחות כזה האחרון, ולא היה עוד חורף קר כחורף הזה. ככה רגילים אנו לומר משעברו המאורעות ושכחנו את המרוחקים יותר ונשארו בזכרון רק האחרונים אחרונים.

כלום זו דמותה גם של השנה שחלפה ?

הבה נמנה את המאורעות אחת אחת ונבחון אותם לגופה.

ב ב ר ת היחוד - מלאה שנה לשרות בצבא של ראשוני בני המסק.

ב א ר ץ הפיחות, השפעתו על המשק, בכלכלה - מוראו של השוק האירופי המשותף, בביטחון - הטילים בידי נאצר, בעליה - שנה, אשר רבות כמותה לא היו בעשור,

בשכנות - פרוקה של קעיים, חימום הגבול עם סוריה,

ב ע ו ל ם - סיסות החלל המאוישות.

בצער רב אפשר לקבוע כי ההשיגים המדעיים והטכניים העצומים של האנושות לא הרבו רווחה בעולם, אלא מוסיפים מתיחות, פחד ועצבנות. גדולה השפעת אי-בטחון זה על הדור הצעיר, אשר שמע על העבר הלא רחוק של מלחמת השמד בקנה מידה עולמי, עם הפיגלה של פצצת אטום, אשר פתחה את התקופה האטומית בת אבו חיים, וסיוט זה הלוי מעל ראשי כולנו ויש בו להביך גם איתנים ברוחם והרי ידוע לנו מה מעטים אלה בעולמנו, לגבי דור זה מאורעות אלה הם בבחינת היסטוריה נלמדת בלבד, על כן בל לנו להתעלם מגורם זה של סיוט ההרס על נשמתם של צעירים, אשר בתוקף מהותם הביולוגית שוחרי שלום הם בפגימיותם, כמהים לשקט ו ל ב ט ח ו ן שיאריך ימים, פשוטו כמשמעו יאריכו ימים הם.

הבה ונבין את עוצמתו של סיוט זה על דור הצעירים - זה דור ממשיכי דרך חייבו בקיבוץ. אם נבין את משמעות הדברים האלה לגבי הדור הצעיר, נבין אולי לכלכל את דרכנו לשם יתר הבנה והידברות בין הדורות, זה שעבר כבר את ראש ההר וזה אשר מעפיל אל פיסגת חייו, והמלחמה הקרה ודאי שאינה גורם מרגיע לגבי האזור בו אנו חיים, אשר טרם הגלידו בו הפצעים של מלחמת הקוממיות שלנו ושברת המתיחות בגבולות ועד אחרון פעולות התגמול, אשר גם לנו היה בו חלק במישרים.

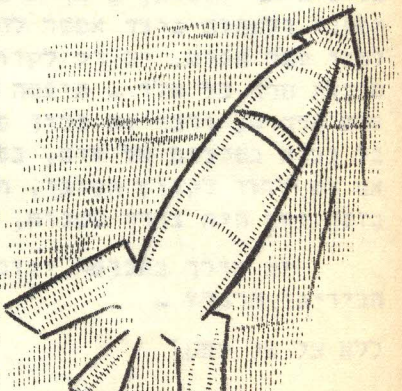

ומירוץ הזיון המואץ, לו אנו עדים לאחרונה עם או בלי ראשי חץ הרסניים מאוד של טילים ממילא איבו יכול לא להשאיר את רישומו על נפשם של בני האדם, וודאי לא על מאמצם הכלכלי. זה כבר בשמעות הזמינות, כי תדרש לא רק התבדבות גדולה אלא יהיה צורך בגיוס אמצעים רב. וכל זה בשנה שהפיחות רישומו טרם ניכר בכל כובד משקלו.

ודאי, היו כבר ימים קשים, ביליבו אותם בבלה גם את אלה, נכון, ניתן להתגבר, אם יודעים לצפות את פני העתיד, אם יודעים להיערך לצפוי תוך ראיה מפוכחת את המצוי והאפשרי. השוק האירופי המשותף אף הוא איבנו דבר בעלמא, הוא נוגע ב ב ו במישרים, במחלקה זו או אחרת בבית החרושת, לכל גידול חקלאי המיועד לייצוא, זה בהדרים, וזה בביצי ייצוא, זה במלונים כבקמח אספסת, זה לא פחות בכותנה.

להשתלב בשוק הבינלאומי, הווי אומר לייצר על רמה בינלאומית, בהספקים בינלאומיים, במחירים אשר השוק מוכן לשלם בעבור הסחורה שהוא רוצה לקבות ואין זה מעניין איש מה זה עולה ליצרן. היצרן, הוא בכלל לא גורם, לא הוא, לא רצונו ולא שאיפתו לרמת חיים. אין לייצר, אף לא עגבניות בחממה משקית מבודדת. על רמת חיים ניתן רק להיאבק. וראשית חכמה יכולת וידיעה. לא חסוב בכלל מה אנו רוצים, העיקר הוא מה אנו מסוגלים לעשות. והסגולה לעשות היא לא פחות בעיה אירגונית מאשר בעיה של ידע. כשם שאין אנו מסוגלים לגלות בכוחות עצמנו את כל מיכמני הידע הטכני המתקדם - ורק בזכות ידע כזה ניתן להתקיים ולהתקדם - כן אין יכולת אירגונית גולדת מבה וביה ואין זה כשרון אשר ברכש בתוקף שיקול חברתי גרידא.

בלי תחושת העתיד וכל אשר הוא סומן בקרבנו ללא כחל ושרק לא נוכל להביא את האמת שלנו לגבי דור ההמשך, אשר לו שנה בשרות הצבא מאחוריו. כלום את בטחון חייבנו אנו יכולים להפקיד בידי צעירים אלה, אשר כיום הם לובשים מדים ומחר, משיפשטו אותם, כלום חייבים הם להיות נבוכים בפגשם פנים אל פנים את מציאות חייבנו זו, שאם לא הדע להתארגן לאור התמורות הנוקבות תיראה מזדנבת לאחר המאורעות במקום לדעת לשוט בביטחה פחות או יותר גם בים סוער.

השנה הבאה עלינו, לטובה תהיה אם א נ ו נדע לכלכל את מעשינו יום יום בתבונה, באומץ וביושר לגבי כל תופעות חייבנו.
בראש הדאגה - קליטת הבאים וגומרי השרות מבין חברי "נבטים", וזה על ידי יצירת אוירה קונסטרוקטיבית לקליטתם המקיפה, גם בעצמים וגם בשרותים, אך לא בנוסח "שאנו הייבנו". נודה, הרבה מן הזיוף יש ב"שאנו הייבנו", כי לא כולם "היו", הכרובה לאותם ימי בראשית, שכך או אחרת טעם בו החבר הבודד, אישית את טעמו של פועל שכיר יום, אשר חייב להספיק בורמה של ממש, של להיות תלוי בנותן עבודה, של ציפיה ליום עבודה שהסדרן יביא מחלישכה. ימים אלה לא יחזרו עוד ומין טעם לשים עליהם הילה של תפארת, מה גם שלא היו כל כך יפים ובעיקר מעטים הם אלה שאותם ימים עיצבו את אופים והעיקר את יכולתם בעבודה. אין צורך בתביעת עין חדה, הן ביכרים מיד בכושרם להעמיס על עצמם תפקידים וביכולת הביצוע שלהם, טרם נס ליחם גם אם עיבם מתחילה לכהות וכולם כרובם מרכיבי משקפים הם.

ובד בבד עם דאגת הקליטה - וקליטה של כל מי שמצטרף היום לקיבוץ - עם להחדיר את תודעת המתח הכלכלי שאנו צריכים להיות דרוכים כלפיו. דריכות זו נובעת מצרכי בטחון מרובים, מצרכי קליטת עליה ומההגודדות גושית בשטח הכלכלי ומריצותנו המהירה מדי לקטוף את פרי ההשיגים הכלכליים בטרם עת על רמה שלא היתה מושתת רק על פריוננו בלבד.
תודעה מטקית מחודדת מחייב שידוד מערכות א י ר ג ו נ י ו ת בשטח העבודה ופריונה במקומות העבודה לא פחות מאשר בשרותים.

בקנה מידה ארצי, תהיה התקפה מוחצת על רמת החיים, בייקור רוב מצרכי הצריכה הבסיסיים ובהורדת רמת השרותים הצבוריים בין ממלכתיים ובין ציבוריים-פועליים. המיסים הישירים והעקיפים יעלו, לא ניתן להעריך עליהם על ידי הגברת ההוצאות בתקציבים גדולים יותר. זה יהיה מורגש גם אצלנו, אם עדיין עד ביתנו תודעה זו לא הגיעה. החי על שכר, גם אם תוספת היוקר האחרונה שבאוגוסט לא עוקרה בחלקה על ידי מילווה החובה, הרי מחודש ספטמבר ואילך הוא עיבד אותה כבר ע"י ביצוע המילווה וע"י ההתיקרות ההולכת ודוהרת. ואם יפגעו, בעלי המשכורות הנמוכות, קודם כל יפגעו בכושרם לספק חינוך לילדיהם. אם היה פער בין ותיקים וחדשים, בעלי דרגות משכורות גבוהות ונמוכות בשטח היכולת לתת חינוך על יסודי הוא היה.
רמת חיים גבוהה נמדדת קודם כל בהיקף השרותים לעומת חלקה של העבודה הישרנית ההולכת וקטנה בשל פריון העבודה הגבוה, משזה האחרון אינו מספיק יותר ולא חשוב מה גרם לכך שזה לא יספיק הוצאות בטחון גדולות או צרכי קליטה מרובים או מצב בייצור ובשירוק הביטלאומי על בסיס חלוקת עבודה ביטלאומית תוך ניצול גורם העדיפות המקומית, זה היינו הך מה היא העילה הראשונית. העובדה היא הנותנת ובה יש להתחשב, אתה יש להתמודד.

שוב דרושים לנו י ו ת ר י מ י ע ב ו ד ה ב י י צ ו ר, פ ח ו ת ת בהרבה בכלליות - כי כלליות זאת אומרת למדוד את עבודת הזולת, ואנו צריכים כיום לא מדידה של עבודת הזולת, אלא העשיה של כל אחד מאתנו - ועוד יותר פחות בשרותים.
כלום ניתן לעשות, ניתן הרבה מאוד לעשות בשטח זה, די להעיף עין על מקום עבודה גדול כזה כמו המטבח ולתהות כיצד אפשר להמשיך באותו אירגון עבודה ובאותה חלוקת עבודה שהיתה מפגרת כבר לפני עשר שנים. יש רק לקוות, כי ליד ההשקעות הרציניות שנעשות במקום - והלוואי וזכינו בביצוע מוצלח חרף כל אלו - תיעשה גם עבודה אירגונית יסודית לחיסכון ממשי של ימי עבודה וזו דוגמה אחת מרבות. ודבר זה נכון פי כמה לגבי בית החרושת.
בל נבוא בטענות אל איש, בנו וקודם כל בנו יהיה תלוי, כיצד נתאים את עצמנו לתנאים המשתנים. אם יש ייחוד לקבוץ העוגן, הרי קודם כל בזה שהיה לו חוש התמצאות טובה ותחושה בריאה לעשות בזמן ואם היה צורך לשנות, לא נרתע משינויים.

יש צורך בתנופה יוזמת מחודשת לשם התארגנות לאור המאורעות, כולן, שאירעו בשנה היוצאת. הבידינו הדבר? -

ללא צל של ספק!

חיים זכאי.

* * *

14.9.1962

לכל החברים שלום !

לאט לאט אנחנו מתחילים להכנס לתלם של חיים נורמליים. השגנו דירה די טובה (וביוקר רב...), אבל העיקר שיושבים בה במקום במלון. אברי ויובל בתקבלו לבית-ספר ממלכתי טוב מאד, אברי לכיתה רגילה ויובל לכתת-הכנה מיוחדת לתלמידים מחוץ לארץ. עמי התחיל כבר ללכת לגן, בו אחת הגננות מהארץ, שגמרה באורנים. הוא מתאקלם שם יפה. טובה לומדת יפה את מלאכת הבהלת משק הבית ואני עדיין טרוד בעסקים שהטילו עלי. רשמים מלובדון טרם קבלנו, פטוט הייבו מרודים בטיידורים. דיש לבבית לכל החברים והילדים - נכתוב ביתר פרוטרות.

שלום

בגבירות ובשיחת הקבוץ

* * * שבה שלמה עברה מאז הוחלט בסיחת הקיבוץ, בנוכחות בולק מהמחלקה, לקבל חברת בוער בוגר יותר, במשך כל שבה זו נאבקנו ודרשנו במפגיע מהמחלקה לעלית הבוער לקיים את ההחלטה, אך משלא בעגיבו והוסבר לנו מה שהוסבר על הסיבות, לא הקימונו ו"יצעקו", הביבונו שהדבר לא נסתייע ועברנו לסדר היום. החלה שבת הלמודים, צורת העובדים שמוצע היה לחברה ההיא שובץ, מי למוסד ומי בכיתות היסוד, וראה זה פלא, אך הודע למחלקת בוער שהנו בנמצא והעבירה את ההצעה לקיבוצנו לבחינה ראשונה והקבוץ החליט לא לקבלה, כי הצורת אינו קיים יותר וויכוחנו החינוכית לבוער זה וקליטתו היא מורכבת ביותר, נתבענו מיד לברור בפני סמעון ועובדי המחלקה. ועם זאת נהגנו גם הפעם במתינות והודענו להם שאנו מסכימים להקדים שיחה מיוחדת לבעיה זו ולאפסר לחברי המחלקה לבא ולהסביר את הסקפתם בנוגע לבוער זה, ואם המחלקה תמצא לנכון על-אף הכול לבוא הרי תתקים שיחה זו ביום רביעי 26.9.62 בשעה 9.15 .

* * * בשבועות האחרונים היינו עדים לפעילות מוגברת בשטח הקליטה "מן העיר אל הכפר". משפחת דוד ושרה לוסטיק מתל-אביב בתקבלה. דוד בן 22 מסגר במקצועו ושרה בת 20 אחות בבית החולים תל-השומר זה 4 שנים. דירתם כבר סודרה, גרשון יבוא למחרת ראש-השנה ושרה שבועיים לאחר מכן.

* * * המשפחה השניה שבתקבלה, דוד וסופי גירון, עם שני ילדיהם. דוד חרט לדברים מיוחדים בן 37, עבד בטורקיה בבחייר לסוליות ועקבי גומי, וסופי בת 32 הופרת קונפקציה עצמאית. הבן הגדול בן 9 נכנס לכיתה ג' באלומה והילד הקטן בן 2 1/2 נכנס אל טילה, הם יבואו סופית ביום שלישי 2 באוקטובר.

* * * שאול יהודה בן 20 מירושלים כוון אליבו ע"י המחלקה. היה תקופת מה בעלית הבוער בסאסא, וזו הסכימה לקבלו לחצי שנה לנסיון אולם העדיף לעשות נסיון זה אצלנו. המזכירות הסכימה לקבלו לנסיון של כמה שבועות ורק לאחר מכן תובא פניתו להתקבל כאורח לשיחת הקיבוץ. עבד במסגרות ובפחחות.

* * * שרה ושולה חזרו מבקורם בהונגריה. הן מספרות רבות בחוגים מצומצים וודאי תנתן להן עוד הזדמנות לספר לכלל החברים. ברוכים הבאים!

* * * שיחת הקיבוץ אתמול-לאפשר למשה פפאי לבקר את אביו בחוץ-לארץ. בקורו ימשך שבועיים בלבד.

* * * עומר שילר בקבוץ אמו באוסטריה שם שהה שלשה שבועות, ברוך הבא!

* * * שיחת הקיבוץ בחרה וחזרה ובחרה ברחל זכאי לסדרנית עבודה. רחל התלבטה אמנם רבות וסרבה להשלים עם העובדה שזה עתה סימה חמש שנים של רכוז מחסן הילדים, וכבר מוצע לה תפקיד אחר, הרי בסופו של דבר קבלה את ההחלטה ובחזרה מהגופם הכנס לתפקידה.

* * * הועברה הצבעה איטית על מועמדותו של גיורא בלז' ובתקבלה.

* * * הסיול השבתי לדרום יתקיים בשבת תשובה ובערב יום הכיפורים. ביום כפור עצמו יוכלו החברים לנוח ובסוכות שחל השבה בשבת בעבוד. על גורלו של היום של יום כפור תתקיים בקרוב זיחה מיוחדת.

* * * שיחת הקיבוץ הביעה צער והתמרמרות על התופעה של נטילת טרקטורים ללא רשות ולמטרות "בלתי כשרות" וסכמה שכל אדם שיוסיף לעשות כן, יובא בפעם הראשונה לפני המזכירות ובשניה לשיחת הקיבוץ, ובשום פנים לא נוסיף לעבור על כך לסדר היום.

ש. א.

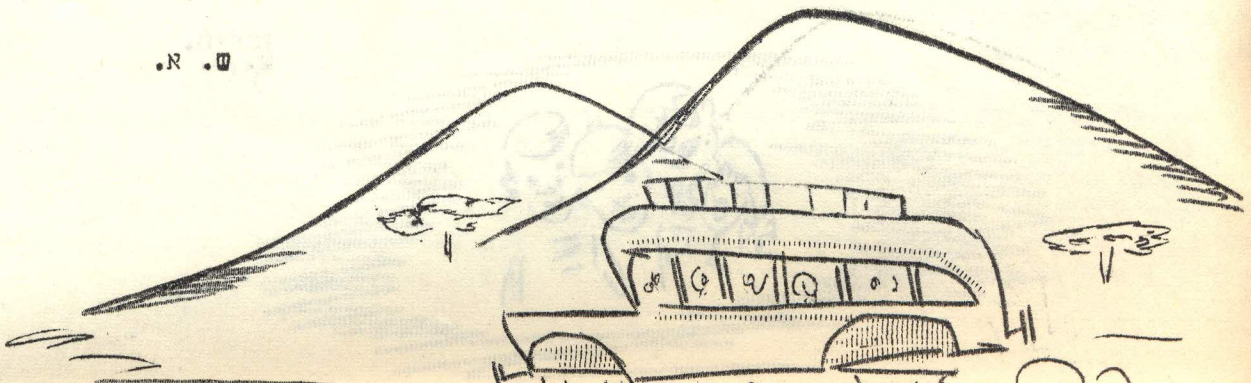

המוסד החינוכי (המשך)

לפי החלוקה בין הקיבוצים:
63 מחניכי המוסד הם בני מעברות
70 " " " " העוגן

נוסף לכך 17 ילדי-חוץ במעברות, 7 בהעוגן - ועל אלה יש להוסיף 16 בערים מטעם עליית הנוער במעברות ו-1 בהעוגן.

לפי אחוזים, חלקו של קיבוץ מעברות במוסד הוא 57.2 אחוזים (99 ילד כולל ילדי חוץ ועליית הנוער המתחנכים בקבוצות השונות), לעומת 43.8% של קיבוץ העוגן (77 ילדים).

התעוררה בעיה בקשר עם ילדי החוץ בקבוצות המעורבות. לאחר שיקול מציעה מזכירות המוסד לחלק גם את הילדים האלה בין שני הקיבוצים ולא ליצור מעמד חדש: "ילדי-חוץ של המוסד". הדבר אושר בועדת המוסד.

שינויים ניכרים חלו גם בהרכב העובדים. יצאו השנה מהעבודה דב, מוטיו ומוני. מבין חברי מעברות חזרו להוראה - חנה ש. ויוסי. הח' מרדכי המגרעין ישמש כמורה לאנגלית. מחברי העוגן הצטרפו לחבר המורים יאיר (מורה לאנגלית), אהוד - לספרות. לחבר המטפלות הצטרפו חוה ומרים (חברות העוגן). לעבודת המזכירות צורף הח' דוגי מקיבוץ העוגן (חצי יום-עבודה); עיקר הפקידו - רישום עבודת הילדים והמבוגרים ועזרה בהנהלת החשבונות. עם כניסתו לעבודה תוקן פגם מסוים ביסודות השותפות: הצטרפות חבר מהעוגן להנהלה המעשית של מטרד המוסד. הצלחנו לקבל חבר מהעוגן לנהגות (כזכור, עורר עניין הנהג השכיר שנעזרנו בו אשתקד שאלתות מעל דפי העתון במעברות). לא מצאנו עדיין מחליף לישראל גורן, שמחליפו צריך להיות מהעוגן, שאושרה לו השתלמות למשך חצי שנה (אגב, גם ישראל איזלר מקבל השתלמות חלקית, כשעול ההשתלמות מתחלק בין קיבוץ העוגן - ההוצאות הכספיות - ובין המוסד - ימי העבודה הדרושים). לא נפתרו עוד כמה שאלות בקשר עם העזרה האינדיבידואלית, שאלות הקשורות בדיפרנציאציה; הדברים נמצאים בטיפול ויש להניח שתוך ימים מספר יוסדר גם שטח זה סופית.

מספר החברים משני הקיבוצים, הקשורים בעבודת המוסד, הוא כ-45 (מלבד הבישול והמתפרה). אמנם חלקם מועסקים רק מספר ימים בשבוע, אך בסופו של דבר זהו ציבור גדול ומגוון, שהוטל עליו לכלכל את העבירים על הגבעה.

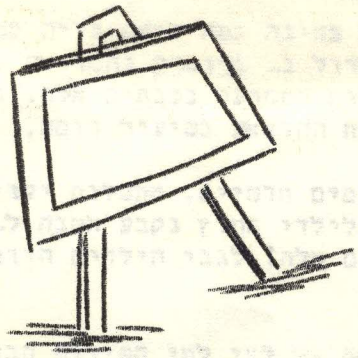

וזו החלוקה לעבודת החינוך בקבוצות:

קב'	"אמיר"	(ז)	מחנך	יעקב,	מטפלת סופי
"	"שקמה"	(ז)	"	חנה ש.	" מרים
"	"מעין"	(ח)	"	ליבה,	" אהובה א.
"	"חבצלת"	(ט)	"	אורי,	" אורה
"	"רימון"	(י)	"	מרתה,	" חוה א.
"	"זמיר"	(יא)	"	זכריה,	" חוה כ.
"	"אילה"	(יא)	"	מיבה,	" שלה
"	"שבלים"	(יב)	"	שולמית,	" יעל

עקב מחלתה של אהובה קיבלה ביצתיים על עצמה יעל גם את הטיפול בק' "מעין"; עד שובה של שלה מחו"ל קיבלה חוה כ. את הטיפול גם בקב' "אילה".

מרתה קבלה על עצמה את הרכוז הפדגוגי, כדי להקל על זכריה, אשר קיבל את החינוך ב"זמיר" ומלמד גם ב"שבלים".

המורים לריאלסטיקה: "אמיר" - יעקב; "שקמה" - יוסי; "מעין" - אורי; "חבצלת" - אורי; "רימון" - אלק יוסי; "זמיר" - יהודה, שולמית, ישראל; "אילה" - אלק, יוסי; "שבלים" - אלק, שולמית. יהודה ויעקב עובדים במעבדה.

המורים להומניסטיקה: "אמיר" ו"שקמה" - חנה ש.; "מעין" - ליבה (והחל מהשליש השני ב"חבצלת"); "אילה" - מיבה; "זמיר" ו"שבלים" - זכריה. אהוד מלמד ספרות והומניסטיקה ב"חבצלת" בשליש הראשון וב"זמיר" ו"שבלים".

אנגלית מלמדים: דורית - ב"מעין", "חבצלת", "רמון" ו"שבלים"; יאיר - ב"אמיר", "שקמה" ו"זמיר"; מרדכי - ב"מעין", "אילה" "רמון" ו"שבלים" (קבוצות מקבילות).

שרה מלמדת ערבית בקבוצת "מעין", "חבצלת" "רמון" וב"זמיר" קיים (לראשונה בתולדות המוסד!) חוג חברים שהביעו רצונם להמשיך בלימוד השפה.

מרזיקה - דבורה ומיה.

מלאכה - ירדנה, משה.